

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

τῇ 29ῃ Ἰανουαρίου 1919.

Ἀπὸ τεσσάρων αἰώνων οἱ ἱστορικοὶ
οἱ μουσικοὶ καὶ οἱ θεωρητικοὶ ἀμφι-
σβήτησαν ἀδιελπίτως ἐν οἱ Ἕλλη-
νες μετεχειρίσθησαν ἢ ἐν ἐγνώρι-
σιν ἢ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀρχαίων
συγγραφέων ἤχους. Οὐδεμία πραγ-
ματικὴ ἀκουστικὴ ὑπάρχει πραγματευ-
μένη μετὰ δεκτικότητος περὶ τῆς
πάρεσης ἁρμονίας παρὰ τοὺς ἀρχαίους
Ἕλληνας, ὥς νοοῦμεν ἡμεῖς αὐτῇ
σήμερον. Εἰς παραδεικτικὸν εἶδος
ἐπεὶ εἴτε συμψῶνός εἴτε εἰς τὴν εἰ-
παῶν, καὶ ἦν αἱ τῶν ἀνδρῶν, τῶν
παίδων καὶ τῶν γυναίκων φωναὶ ἀν-
μιγνύοντο ἀποτελούσαι φυσικῆς συν-
αρμολογίας. Εἰς ὅργανον, εἰ συνῶν
δυνάμει φωνῆν, τοῦτο ἔγινετο ἄν-
τι τῆς ἀποφαστικῆς ἀποφάνσεως

Η ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΑΧΗ ΕΝ ΤΗ ΠΟΛΕΜ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΤΑΝΟΥ ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ SIR DOUGLAS HAIG

συνήχησει, ή άλλως τὸ ὄργανον ἐπα-
νελάμβανε τὴν φθὴν, κατὰ μίαν διὰ
πασὼν βαρύτερον ἢ ὀδυνηρότερον ὕπερ
καὶ ἐκαλεῖτο μαγαζίνειον.

Τὰ μουσικὰ ὄργανα παρ' ἑλλήσι
μετεῖχον τῆς ἀναμύξεως ἐκείνης μετα-
ξὺ τῆς πρακτικῆς καὶ τῆς φιλοσοφικῆς
θεωρίας.

Ἡ λύρα δὲν ἦτο ἀπλῶς ὄργανον
παράγον ἤχου, ἀλλὰ καὶ σύμβολον
ἐλπίδος καὶ μουσικῆς· ἦτο ἐπίσης ἱερὰ
καὶ μετεῖχε τῶν θεῶν καὶ ἀνδρῶν
πῶν νόμων μεταχειρίζοντο τὴν
λύραν διαμαρτυροῦντες πρὸς τιμὴν τοῦ

Ἀπόλλωνος κατὰ τὸ αὐτὸ τοῦ Δι-
ονύσου καὶ τοῦ Μαρσίου.

Ἀπειρος εἶνε δ' ἀριθμὸς τῶν πα-
ρισταμένων μουσικῶν ὀργάνων ἐπὶ
τῶν Ἑλληνικῶν μνημείων, ἀγγείων,
ζωγραφειῶν, ἀναγλύφων κ.λ. Δυνάμεθα

ἐντοῦτοις νὰ διαπείσωμεν αὐτὰ εἰς
τρία ὄργανα, τὰς λύρας, τὰς κιθά-
ρας, καὶ τοὺς ἐπ' ἀπειρον ὑποδια-
ρουμενούς αὐτοὺς.

Τὸ μᾶλλον διαδεδομένον τῶν Ἑλ-
ληνικῶν ὀργάνων εἶνε ἡ τετραχορδὸς
λύρα, ἡ ἀρχαία λύρα τοῦ Ἀπόλλω-
νος.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν χορδῶν τῆς λύρας
ἀπετελεῖτο κατ' ἀρχὰς ἐκ τεσσάρων

χορδῶν, ἀλλήλοδιαδόχως ἑκάστη ἀνελ-
θὼν εἰς πέντε, ἐπτά, δέκα, μέχρι
δεκαπέντε, ὅποτε ἡ λύρα ταυτίζεται

σχεδὸν μετὰ τῆς κιθάρας.

Ἐκαστὴ τῶν προσθηκῶν τούτων
ἐσημειώθη μετὰ βολῆν ἐν τῇ τέχνῃ
καὶ ἐξήγησε μουσικὸν πόλεμον. Πε-
ρὶ τὸ 500 π.χ. ἐγένισκαν ἡδὴ λύ-
ρας δεκατέσσαρες καὶ ἐνεκατέσσαρες.

Ἐντοῦτοις κατὰ τοὺς εἰδικούς διαγο-
νισμοὺς ἡ μὲν παραδεδομένη λύ-
ρα ἦτο ἡ τετραχορδός, καὶ ὅτε ὁ

Ἐρμάνδρος ἐνεφανίσθη ἐν τῷ ἀγῶ-
νι φέρων τὴν ἐπὶ τῶν ὀργάνων λύραν
τοῦ ὑπερσθένος νὰ ἀραιώσῃ τὰς περι-
τάς χορδὰς.

Ἡ μουσικὴ ἀφιερώθη τὸ πρῶτον
εἰς τὴν θεοσεύειαν, καὶ αἱ προσευχαί
καὶ οἱ ὕμνοι μνημονεύονται ὡς αἱ
πρῶται μουσικαὶ συνθέσεις. Οἱ ὕμνοι

οὗτοι καὶ αἱ ἱερὰ ψαλμῶδα ἐκα-
λοῦντο Νόμοι. Ἐκαστος τὸν μεγα-
λῶν θεῶν εἶχε καὶ ἑῷ ὄργανον. Ὁ

Διὸν ὅμως ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν
Βάκχον, ὁ παῖς δὲ, ὅστις δύναιτο νὰ
δομηθῇ ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ φθὴ, εἰς
τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ ὀδυνηρὸς εἰς τὴν

Ἄρτεμιν καὶ ὁ ὀδύς εἰς τὴν Δή-
μητραν.

Αἱ φθαί αὗται συνωδεύοντο ὑπὸ
δορυφόρον, διὰ πᾶσαν δὲ ὥρην μετε-
χειρίζοντο τὸ εὐαρεστώτερον τῇ οἰ-
κείῃ θεῷ ὄργανον. Ἡ λύρα καὶ ἡ

κιθάρα ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς τὸν Ἀ-
πόλλωνα, ὁ αὐλὸς εἰς τὸν Βάκχον
ὑποχρωστικῶς.

Αἱ πανηγυρεῖς ἦσαν ἀπειροί, εἰτε
πρὸς τιμὴν θεοῦ τίνος, εἰτε πρὸς ἀ-
νάμνησιν μεγάλου γεγονότος καὶ ἐ-
καστὴ τούτων ἐγένετο ἀφορμὴ ἀγῶ-
νων, ἐν οἷς οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι δι-
ηγωνίζοντο ἐπὶ εὐκυνσίᾳ, ποιήσει καὶ

μουσικῇ.

Νόμοι, θυσίαι, λιτανεαί, ἀγῶνες
πάντα φαίνονται συγκεντρωμένα ἐπὶ
τέχνῃς, ἥτις ἐγένετο μίαν τῶν μεγα-
λοπρεπεστέρων ἐκφράσεων τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ πνεύματος, λαμπρῶντος μετὰ
τοῦ μέρους τῆς ὕψισης αὐτῆς καλ-
λόντης λέγονται περὶ τῆς δραματικῆς

τέχνῃς.

Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγῳδίᾳ τοῦ Αἰ-
σχύλου, αἱ χορηγίαι παριστάσιν τὸ μου-
σικὸν στοιχεῖον. Ἐν τῇ μετὰ τοῦ Σο-
φοκλέους ἀναφαίνονται τὰ ὄργανα
καὶ αἱ ὀρχήσεις. Ἡ τραγῳδία τοῦ

Εὐριπίδου εἶναι ἐξ ἐλοκλήρου μου-
σικῇ.

Ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ τοῦ θεάτρου με-
τεχειρίζοντο χοροὶ φωνητικῆς μου-
σικῆς μετὰ κιθάρων καὶ αὐλῶν. Δώδεκα
αὐτοὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων διὰ τὸν Αἰσχύλον,
ὁ Σοφοκλῆς ὅμως καὶ ὁ Εὐριπίδης

μετεξέλιξαν 25 καὶ ἐνίοτε 50.

Ὁ βίος τοῦ τῶν ἡμετέρων προ-
γόνων καὶ τῶν ἐθνεῶν καὶ ὁ βίωτικὸς
ἐκσπασμὸς ὑπὸ τῆς μουσικῆς καὶ ἀ-
γενῆς καὶ ἀνάγωγος θεωρεῖτο δὲ ἀ-
γνῶτον φθὴν, ὀρχήσιν καὶ μουσικῇ,
καὶ διὰ τοῦτο τὸ μουσικὸν αἰθερμα

παρὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνας εἶχε
ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν ὕψιστον βαθμὴν
καὶ ἡ μουσικὴ διὰ τοῦτο ἐπέδρα
τὰ μέγιστα ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ θυ-
μικοῦ αὐτῶν.

Ἡ ἀρχαία ἱστορία πρέχει ὑπερ-
μεγέθυον ποσότητα γεγονότων, θαυμά-
σιων τῶν μὲν τῶν δὲ, ἐν οἷς
αἱ πρὸς τὴν ἐπιδοκίαν τῆς μουσικῆς
ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις δραστηριότητες.

Ὁ Πιλόταρχος ἀναφέρει εἰς ὁ
μουσικῆς Ἀντιγονίδας τοσοῦτον ἐξέ-
καστος τὸν ἐγκράτητον τοῦ Μ. Ἀλε-
ξανδρῶτος ἀναμύξων τὸν Ἄξιον τοῦ

Ἄξιου τοῦ διὰ τὸν αὐτὸν αὐτὸν, ὅστε
οὐκ ἐπὶ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ
οὐκ ἐπὶ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ

Μικροὶ ἐλέγχευαν νὰ γίνονται θύμα
τα οἱ συμπαῖτες τῆς πολεμικῆς τα-
τῆς παραστρέφει. Ὁ μουσικὸς Ἐρμάν-
δρος, ὅν ἐν Σπάρτῃ, κατήντησαν ἐν

ἡττῇ καὶ κατεῖχον εἰς διακρίσεις,
διὰ τοῦ ἀντιμαχόμενον καὶ τῆς λύ-
ρας τοῦ.

Τὸ ἀγῶνι τὰ θαυμάσια ἀποτελέ-
σματα τῆς Ἀρπας τοῦ Δαλδίου τοῦ
βασιλέως Σαούλ·

Ἡ αἰδοῦς Πλαυκία τοσοῦτον ἐκυρ-
εῖ τῶν καρδιῶν, ὅτε συνωδεύετο
ὑπὸ λύρας, ὅστε ἐλάμβανεν ὅτι καὶ
ὅσα ἤθελεν ἀπὸ τῶν ἀκροατῶν αὐτῆς.

Ἡ Ἀλμία διέπρεπεν ἐπὶ τῇ αἰθρῇ
καὶ τῇ λύρᾳ. Ὁ Δημήτριος ἀκούσας
αὐτὴν ἐξέκαθεν ὑπὸ σφοδρῶ ἔρωτος

πρὸς αὐτὴν καὶ διέπρεπε μὴδὲν ἀ-
φροσύνας ἵνα ἀρῶσιν εἰς αὐτὴν. Ἡ
αἰθρὴ τῆς αὐτῆς προδύκαλε τὸν διά-
θερμον ἐνθουσιασμόν, ὅστε οἱ Ἀθη-
ναῖοι ἤγειραν ναὸν εἰς τὴν Ἀλμίαν

Ἀφροδίτην.

Οἱ Ὀθβαῖοι ἐμυήθησαν τοὺς Ἀ-
θηναίους καὶ οἱ Σδρακοῦσι τοὺς ἡγεῖραν
θρηναῖους καὶ ἀφίδα πρὸς τιμὴν τῆς.

Τοσοῦτον ἐξήσκει κράτος ἡ μου-
σικὴ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν λαῶν δλον!

Ἡ ἀνθρωπίνη φωνὴ καὶ ἡ ἐνδρ-
γανος μουσικῆς δὲν περιορίζονται
ἐπιδοκίαν αὐτῶν μόνον ἐπὶ τῶν ὀ-
ργάνων ἀλλ' ἐπεκτείνουσαν αὐτὴν καὶ

εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

Ἡ λύρα τοῦ Χειρῶνος καὶ ὁ αὐ-
λὸς τοῦ Ἰσχυρίου καταπράυνον τὰς
ἱσχυρὰς ἀλλήλους.

Ὁ Ἀσκληπιάδης παρήγγελλε μου-
σικὰς συνθέσεις κατὰ τῆς φρενιτικῆς.

Ὁ Θεόφραστος ἐπὶ τῆς τὰ καλὰ ἀ-
ποκαλέσκαται τῆς μουσικῆς ἐπὶ νευρί-
ων τινῶν παθήσεων.

Ὁ Ἀδύς Ἐλῖος, ὁ Καπέλλας, ὁ
Καρδὸς, ὁ Βιέρσιος καὶ πολλοὶ ἄλλοι
σοφοὶ ἀναγράφουσι πολυαριθμούς πα-
ρατηρήσεις ἀσθενῶν θεραπευμένων

διὰ τῆς Μουσικῆς.

Ὁ Μαρίνιος ἀναφέρει εἰς γυνὴν τῆς
διετέλει ὅτι λήθαργον ἐπὶ ἐξ ἡμέ-
ρας, καὶ ἐνθ' ἐπρόκειτο νὰ ἐγκλιθεῖ

εἰς τὸ φέρετρον, ἐξηγήθη αἰφνίως ὅ-
τι γαμήλιον μουσικὴν διερχομένην
ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς.

Ὁ Φιλίππος Ε' τῆς Ἰσπανίας εἶχε
πάθει διανοητικὴν διαταραχὴν, καὶ ὅ-
τε ἡδυνήθη νὰ θεραπευθῇ αὐτὴν.

Ἡ βασιλισσα, ἥτις ἐγνώριζε τὴν
ἄκρην εὐαισθησίαν τοῦ βασιλέως τὴν
προξενουμένην εἰς αὐτὸν εὐχαρίστη-
σιν ὑπὸ τῆς μουσικῆς, μετεκαλέσκατο

τὸν διάσημον ἀσθενὴ Φαρινέλλαν. Ἐ-
γένετο συναυλία εἰς τὸν παρακείμενον
διαμέρισμα, ὅπου ἐκοιμάτο ὁ βασι-
λεὺς. Ὁ Φαρινέλλος ἐφάλλετο γοητευ-
τικῶς, ὁ βασιλεὺς Φίλιππος συνεκινή-
θη εἰς τὸν δέύτερον μέρος τοῦ ᾠ-

σματός ὁ βασιλεὺς ἠδονήθη αὐτοῦ
παραφερόμενον καὶ ἐξήγησε νὰ τῇ
παρουσιάζωσιν τὸν νέον Ὀρρέα ἵνα
τὸν συγχάρῃ. Ὁ Φαρινέλλος, εἰς δὲ

εἶπε δόξῃ τὸ μᾶθημα, ἔπεισε πρὸς τὸν
πόδον τοῦ βασιλέως καὶ ἔκτενεν αὐ-
τὸν ὅπως τῇ ὑποσχεθῇ μίαν ἡμέραν.

Ἐπὶ τῇ καταφαστικῇ ἀπατησίᾳ τοῦ
βασιλέως, ὁ Φαρινέλλος ἀνεφάνισεν:

Ἡ ἡμετέρα Μεγαλειότης ἀς ἐν-
δοθῇ καὶ ἀς εὐρὴ ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ
συμβόλιον.

Ἡ αἰτίσις ἐξεπληρώθη χωρὶς δι-
σταγμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ
φρενικὴ ἀλλοτρίωσις ἠλαττώθη καὶ
βαθμύδην ἐξηφανίσθη ὁλοσχερῶς.

Ἀπειρα ἄλλα δυνάμειά νὰ παρα-
φάσωμεν παραδείγματα, ἀρχαῖα τε
καὶ νεώτερα καὶ σύγχρονα τῆς εὐερ-
γετικῆς ἐπιδράσεως τῆς μουσικῆς ἐπὶ
τὸν ἀνθρώπον. Παραστατικώτατα ὁ-
μως διαγράφει ἀρχαῖος Ἑλλῶν ποι-
ητὴς τὴν δυνάμιν τῆς μουσικῆς ἐπὶ

ἀνδρῶν καὶ θεῶν.

Ἐἰς δὲ ἀντίστατον, ὃ θεῖα Ἀρμो-
νία, καὶ δὴ ἦτο ἀναλόγητος εἰς τὰ
κρατικά διέληνέρα σου·

Ὁ Ὀρφεὺς ἀναμύλων ἐπὶ τῆς
θερηγνῶδος λύρας τοῦ τοῦ πιστοῦς ἔ-
ρωτός του, καὶ τὰς ὀδυνηρὰς ἀλλήλους
τοῦ, ἐπὶ τῶν φοβερῶν ὄχθων τοῦ Κω-
κυτοῦ, ἀνέστηλε τὰς βασάνους καὶ

εἰσήγαγε τὴν ἐρήνην.

Ἐν τῇ ἀκούσῃ, εἶλεν τὰς δυ-
στυχίας Δαναΐδας νὰ ἀναπαύωνται
περὶ τὸν βαδὺν πτόν αὐτῶν.

Ἡ Ἀρπας κατέθεσε τὴν τρομέ-
ραν ψαλλίδα τῆς.

Καὶ αἱ ἀπεχθεῖς Εὐμένηδες ἀφῆκαν
ἐπὶ τῆς στυγερᾶς νὰ ἀσθενῶσιν αἱ
ἐξέτις τῶν καὶ νὰ κοιμηθῶσιν οἱ ὀ-
φειλόμενοι.

Ἐν τῇ πρῶτῃ λησμονίᾳ τὴν δόνην
τοῦ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ τοῦ ὁ Ἰξίον, ἐ-
μετῆσε πρὸς τὴν ἐλπίδα. Ὁ ἡπατε-
ρὸς Προμηθεὺς ἐπίστατος εἶναι ἡδύ-
νατο τῇ ἀμείρᾳ ἐκείνῃ νὰ διακρύβῃ διὰ

παντὸς τοῦ δυνάμει τοῦ γυπῆς.

Ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ καθίστα, μὲ τὸ
οὗς τεταμένον, ὁ Στρυμὸς συνελάμ-
βανεν τοὺς ἤχους τῶν ἐντελεῖς. Καὶ
ὁ θυφάλλος Τάνταλος· εἶπεν ἐν τῇ
ἀνεκταίᾳ τὸ ὅμοιον, τῶσαν γευκαλέν

ἄλλοτε ἀπ' αὐτοῦ.

Αἱ ἀλλήγοι αὗται καὶ ἄλλαι
πλεῖστα ἀναμνήσεις· ἀποτελοῦσιν ἀ-
πέριτον τῆς ἱστορίας ἐπιδράσεως τῆς
μουσικῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡθους
καὶ ὀργάνων.

Ἡ μουσικὴ πᾶσιν τῶν ἄλλων ἔ-
χων ἐνέργειαν ὑπερτέραν ἐπὶ τοῦ ἀ-
τόμου ἡμῶν σωματικῶς τε καὶ ψυχι-
κῶς, καὶ διὰ τοῦτο ἡ θεραπεία τῆς

Μουσικῆς πρέπει νὰ ἀποτελεῖ καὶ τῆς
πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ
οἴκου σοφιστικῶτον μέλημα οὐχὶ πρὸς

τέφην ἀπλῶς καὶ ἡδονὴν ἀλλὰ πρὸς
ἐξέτασιν καὶ ἐξευγενισμόν πρὸς τοῦτο
ἡ, εἰς πλείστα ἄλλα.

Οἱ μεγάλοι καὶ ἐνδοκοὶ ἡμῶν πρό-
γονοὶ ἐγένοντο οἱ αἰώνιοι διδάσκαλοι
καὶ κηρύκτες τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐν
τοῦτῃ.

Τὰ τοῦ πολέμου ἐνανθύνοντες με-

χοῖ τοὺς ἀπὸ ἐκδόσεων εἰς τὸν
στρατιωτικὸν ἀρχηγὸν εἶτε παρὰ πο-
λεμικῶν ἀνταποκριτῶν οἵτινες ἀπει-
κῶν τὰ σπουδαίοντα, οὐσιαστικώτερα

καὶ βαθύτερα αἰτία τῶν ἐκβάσεων
τῶν διαφορῶν μαχῶν τὰς ὁποίας ἀ-
νῆγγελλον. Ἡδὴ μετὰ τὸ εὐτυχὲς πέ-
ρας τοῦ τρομερωτάτου πολέμου ἡχο-

νογραφία οὐδὲν ἔχει ν' ἀποκρίνηται,
παρέχουσα διὰ τὴν ἱστορίαν αἰσάν
ἀκριβῆ πληροφορίαν, ἀρμεδιώτατοι δὲ

πρὸς τοῦτο εἶναι οἱ ἀνάγιντοι ἀρχι-
γοὶ τῶν ἐμπολέμων στρατῶν.

Ἐχομεν δ' ὅτι ἐκδόσιν τοῦ Βρετ-
τανικοῦ στρατάρχου Sir Douglas Haig
ὑπὸ ἡμερομ. 8/21 Δεκεμβρίου 1918

περὶ τῆς μεγίστης τῶν μαχῶν ἐν τῇ
πολεμικῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου, ἀρξα-
μένης τῇ 8/21 Μαρτίου καὶ περατω-

θείσης τῇ 29/11 Νοεμβρίου 1918,
περιορίζεται δὲ οὗτος κυρίως εἰς τὰ
τῆς δράσεως τοῦ Βρετανικοῦ στρα-

τοῦ ἐν τῇ Δυτικῇ μετώπῳ, ἀφοῦ ἐν
προλόγῳ διαλάβῃ περὶ τῆς γενικῆς
καταστάσεως πᾶρὰ τῇ Συμμαχικῇ καὶ

ἰδίᾳ τῇ Βρετανικῇ στρατῷ, ὡς ἑξῆς:

1) **Κατάστασις τῶν Ἑβρεττα-
νικῶν στρατῶν.**

Περὶ τὸ τέλος Ἀπριλίου 1918 (ν.ῃ.)
καίτοι ἡ ὁρμὴ τοῦ ἐχθροῦ ἀνεκίνη-
σεν τὸ παρὸν, ἡ κατάστασις εἰς τὸ

Δυτικὸν μέτωπον, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ
Βρετανικὸν μέρος αὐτοῦ ἦτο ἐπὶ κρι-
σμοῦ.

Τὸ ὑπερμέγεθος βάρος τῶν πρῶ-
των καὶ σφοδρωτάτων ἐφόδων τοῦ ἐ-
χθροῦ κατὰ Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον

καὶ οἱ ἀνεπληρούμενοι ὄγκοι ἀν-
δρῶν καὶ οὐλοῦ ὁ διατεθέντες ὑπ'
αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπράγμης ἔλθον τὴν

δύναμιν τῶν Βρετανικῶν στρατῶν
πρὸς ἀντίστασιν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἀ-
φῆκαν τὰς δυνάμεις ἡμῶν πολὺ ἐξη-
σθενημένας. Καίτοι ἄμεσα ἐγένοντο

διαβήματα ὑπὸ τῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀρ-
χῇ ὅπως ἀποστελλοῦν εἰς Γαλλίαν
ὅς ὁλόν τε τάχιν ἐνισχύσειν τότε δι-

αθεσίμους ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ἀνακαλέ-
σονται σημαντικὰ σώματα στρατευμά-
των εἰς ἄλλων διατῶν πολεμικῶν,

αἱ ἐνισχύσεις αὗται ἀπῆλθον κυρίως
ἵνα φθάσωσιν. Ἄλλως τε ἀπῆλθον πε-
ρίοδος χρόνου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς

ἀσκήσεως αὐτῶν καὶ ἐφοδιασμόν, ὡ-
στε στρατευμάτα ἐξωθεν προσαχθέντα
νὰ ἐγκλιματισθῶσι καὶ τὰ νέα ἀπο-

στάσματα ν' ἀφομοιωθῶσιν εἰς τὰς
διαφορὰς μονάδας.

Ἐν τῇ μετὰ τὴν κατέστη ἀδύνατον
νὰ διατηρήσωμεν ἐν αποτελεσματικῇ
δυνάμει δλον τὸν ἀριθμὸν τῶν με-
ραρχιῶν μας. Ἐν ἀρχῇ τοῦ Μαΐου

οὐχὶ ὀλίγωτεροι τῶν ὀκτὼ μεραρχιῶν
περιεστῆλθον εἰς τὰ στελέχη αὐτῶν
καὶ διεγράφησαν ὅπως σχεδὸν ἀπὸ
τοῦ καταλόγου τῶν μαχίμων μονά-

δων. Δύο ἑτερεὶ μεραρχαὶ κατεῖχον
θέσεις ἐν τῇ γραμμῇ μετὰ ἡλατω-
μένων στελεχῶν, τὰ ὅποια δὲν ἦτο

δυνάταν νὰ συμπληρωθῶσιν.

Ἐγένοντο διαρρηθμίσεις περὶ τὸ τέ-
λος Ἀπριλίου ὅπως παραχωρηθῶσιν
εἰς τοὺς Γάλλους πρὸς χωροπονησίαν

εἰς ἡσυρὸν μέρος τοῦ μετώπου αὐτῶν
πέντε ἄλλας μεραρχίας συμπεριλαμ-
βανοῦσας τὸν θὸν Σῶμα. Αἱ αἱ μολίς

εἶχον ἀναστατήθῃ καὶ κακῶς ἔχου-
σαι καὶ δεόμεναι ἀναπαύσεως καὶ ἀ-
σκήσεως, δὲν ἐθεωροῦντο εἰς κατάλ-

λῃστον νὰ κρατῶσιν ἐνεργὴν τορμή.

